

Handläggare
Lotta Persson
Telefon: 08-508 5057**Till**
Socialnämnden
2026-02-17

Bilaga 2, tillsynsplan folköl Stockholms stad 2026

Inledning

Folköl är en alkoholdryck som har en alkoholhalt som överstiger 2,25 volymprocent men inte mer än 3,5 volymprocent. Tillsynsplanen behandlar område tillstånd och tillsyn av alkohol och tobaks strategier för tillsynsverksamhet av folkölsförsäljning med stöd av alkohollagen (2010:1622).

Anmälan

Enligt alkohollagen ska den som vill sälja och/eller servera folköl anmäla verksamheten till den kommun där försäljningen/ serveringen ska ske, innan försäljningen och/eller serveringen kan påbörjas. Vid ägarbyte ska detta anmälas eftersom rätten att sälja folköl inte automatiskt följer med till den nya ägaren. När verksamheten upphör ska anmälan om upphörande göras. Den som bedriver försäljning av folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och svara för att personalen har nödvändiga kunskaper om vad som gäller vid försäljning av folköl. Det innebär att försäljningsstället ska ha skriftligt egenkontrollprogram där det framgår hur åldersgränser och andra bestämmelser i alkohollagen ska tillämpas och övervakas.

Ansvarsfördelning

Sedan 1 januari 2021 är det socialnämnden som ansvarar för Stockholms stads utförande av tillsyn av folkölsförsäljning. Socialnämnden ansvarar vidare för information till tillståndshavare och kontrollköp.

Tillsyn

Syftet med tillsynen är att förebygga och korrigera brister som kan uppstå vid försäljning av folköl. Tillsynsplanen ska bidra till att tillsynsarbetet sker strukturerat med mätbara och uppföljningsbara mål.

Varje försäljningsställe får minst ett tillsynsbesök per år. Tillsynsbesöken görs av minst två inspektörer. Tillsynsbesöket sker oanmält och vid allvarigare brister ska besöket följas upp med ytterligare ett oanmält besök. Vid tillsynsbesök kontrolleras att försäljningsstället har tydliga och klart synbara skyltar med åldersgräns, att försäljning av mat sker, att försäljning eller langning av folköl inte sker till personer under 18 år, att det finns ett sortiment av lättdrycker till försäljning och att folköl inte säljs till märkbart påverkade personer. Den som bedriver försäljning ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram. Finns det misstanke om att något försäljningsställe säljer folköl till minderåriga kontaktas Polismyndigheten.

Åtgärder vid uppmärksammade brister

Allvarigare brister kan föranleda sanktioner enligt alkohollagen. Kommunen kan besluta om sanktioner i form av varning eller förbud mot försäljning i sex månader. Om regelbrottet upprepas eller bedöms som allvarligt kan kommunen förbjuda försäljning i tolv månader. Beslut som en kommun har fattat enligt alkohollagen får överklagas och prövas i förvaltningsrätten som första instans.

Om förvaltningen startar ingripandeärendet tas telefonkontakt med tillståndshavaren i samband med kommunikering för att muntligen förklara förvaltningens bedömning och hur ärendet fortsatt kommer att utredas. Utöver den löpande kontakten under utredningens gång tas särskild telefonkontakt med tillståndshavaren inför kommunikering av förslag till beslut.

Kontrollköp

Förvaltningen kommer under året att utföra kontrollköp. Kontrollköp innebär att person som har fyllt 18 år provar att köpa folköl utan att visa legitimation. Syftet är att granska om försäljningsstället uppfyller sin skyldighet att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Kontrollköp är ett verktyg som syftar till att skapa ett bra underlag för dialog med försäljningsstället. Enligt Folkhälsomyndigheten och Svensk handels rekommendation bör ett försäljningsställe begära legitimation upp till 25 år. Kontrollköpet genomförs utan att försäljningsstället underrättas i förväg, och direkt efter kontrollköpet underrättas försäljningsstället av kommunen. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att meddela sanktion.

Samverkan

Under året kan tillsynsbesök genomföras med andra myndigheter såsom Polismyndigheten. Genom gemensamma tillsyn kan fördjupat tillsynsarbete bedrivas. Flera berörda myndigheter planerar och/eller genomför tillsynen tillsammans. Respektive myndighet deltar med stöd av den lagstiftning som gäller för respektive sakområde. Förvaltningen kommer att ta en aktiv roll i projektet samordnad tillsyn, under stadsledningskontoret. Fortsatt dialog och samverkan kommer ske med stadsdelarna. Ett nära samarbete kring utvecklingen av tillsynsarbetet sker regelbundet tillsammans med tillståndsenheterna i Göteborg och Malmö inom ramen för det så kallade Storstadssamarbetet.

Förebyggande åtgärder

Arbetet med tillsyn av försäljningsställen ska bedrivas utifrån målsättningen att Stockholm ska vara en stad där näringsidkare kan få enkel och användbar information samt bra stöd och hjälp för att bedriva sin verksamhet enligt de regler som gäller. Genom att informera och uppmärksamma försäljningsställen om alkohollagens krav kan brister i verksamheterna förebyggas. Förvaltningen kommer att kontinuerligt se över information och kanaler riktat till försäljningsställen. Detta sker bland annat genom information på stadens webbplats, informationsfoldrar och regelbundna nyhetsbrev med aktuell information. Regelbundna informationsmöten och fortbildning görs av stadens kontaktcenter (KC).